

Östra Mellansveriges regionala program för Regionalfonden (ERUF) och regionala handlingsplan för Europeiska Sociala Fonden (ESF+)

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Innehåll och inriktning av Östra Mellansveriges operativa program för regionalfonden (ERUF) och regionala handlingsplan för Sociala Fonden (ESF+) 2021-2027 godkänns.

Nämndens ordförande får i uppdrag att i samråd med övriga regionalt tillväxtansvariga samt förvaltande myndigheter i Östra Mellansverige fatta beslut om den slutgiltiga versionen av ovan nämnda program och handlingsplan.

Ärendet

Inledning

EU:s strukturfonder är en del av EU:s sammanhållningspolitik där fonderna ska bidra till att finansiera politikens mål. Sammanhållningspolitiken och fonderna verkar utifrån en sjuårig arbetscykel där den innevarande programperioden avslutas vid årsskiftet 2020-2021 och en ny sjuårig programperiod för 2021-2027 tar vid. Politikens övergripande mål är skapa en hållbar tillväxt och minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europa. De fonder som är aktuella för detta beslut är Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska sociala fonden (ESF+). I Sverige ligger det förvaltande ansvaret för fonderna på Tillväxtverket och ESF-rådet.

Strukturfondsregionen Östra Mellansverige (ÖMS) är en storregional geografi där regionerna har ett gemensamt ansvar att genomföra EU:s sammanhållningspolitik. I ÖMS ingår regionerna Sörmland, Uppsala, Västmanland, Örebro och Östergötland. Dessa fem regioner har sedan 2007 samarbetat kring båda fonderna.

Inför den nya programperioden har regionerna, i en sammanhållen process, tagit fram förslag på nytt regionalt program för Regionalfonden och en ny handlingsplan för Sociala Fonden. Uppdraget att skriva Regionalfondsprogrammet kommer från Näringsdepartementet. Vad gäller handlingsplanen för Sociala Fonden har uppdraget ännu inte formellt tilldelats regionerna från Arbetsmarknadsdepartementet. Regionerna har trots detta valt att synka de båda skrivprocesserna för de två styrdokumenterna för att ta tillvara mervärden inom de insatsområden som båda fonderna täcker in.

Efter att ett politiskt beslut fattats i ÖMS gällande Regionalfondens program och Sociala Fondens handlingsplan kommer båda dokumenten att lämnas vidare. Regionalfondsprogrammet ska skickas till Näringsdepartementet senast den 31 december 2020. Därefter kommer programmet bli föremål för förhandling mellan regeringen och EU-kommissionen där ett beslut förväntas under första kvartalet 2021. Arbetsmarknadsdepartementet har inte kommunicerat ett motsvarande slutdatum för leverans av handlingsplanen då det nationella programmet ännu inte är färdigförhandlat. Den fortsatta beslutsprocessen är heller inte tagen men utifrån den innevarande programperiodens beslutsgång bedömer Arbetsmarknadsdepartementet att handlingsplanen skickas till ESF-rådet för granskning och därefter till Övervakningskommittén för fastställande.

Program för regionala utvecklingsfonden

Regionalfondsprogrammet för ÖMS tar sin utgångspunkt i de fem regionernas regionala utvecklingsstrategier och strategier för Smart Specialisering. Detta har i sin tur inneburit att programmet omfattar två politiska mål: Ett smartare ÖMS med särskilt fokus på innovation, digitalisering, tillväxt och ökade färdigheter inom smart specialisering, samt Ett grönare och ett koldioxidsnålare ÖMS med särskilt fokus på energieffektivisering, förnyelsebar energi, smarta nät och cirkulär ekonomi. Programmet har en tydlig inriktning mot ÖMS fyra utmaningsområden utifrån smart specialisering, andra särskilt prioriterade områden för att nå hållbar tillväxt samt fyra prioriterade områden för en grön och fossilt oberoende region.

Programmet förväntas bidra till att ÖMS år 2027 har kunnat utveckla en innovationsförmåga och omställningskapacitet som skapat både bredd och spets och därigenom positionerat regionen internationellt.

Handlingsplan för socialfonden

Den regionala handlingsplanen för Socialfonden i ÖMS tar sin utgångspunkt i det nationella programutkastet för ESF+ samt de fem regionernas regionala utvecklingsstrategier. Utifrån en socioekonomisk analys har ÖMS fem regioner i handlingsplanen prioriterat insatser som underlättar för utsatta målgrupper att klara sin livssituation, nå arbetsmarknaden alternativt få en stabilare ställning på arbetsmarknaden. Insatserna i handlingsplanen riktar in sig på att underlätta för personer i de så kallade tematiska målområden. Dessa är ekonomisk utsatthet, etablering på arbetsmarknaden, återinträde på arbetsmarknaden, instabil ställning på arbetsmarknaden samt stabil ställning på arbetsmarknaden.

Handlingsplanen förväntas bidra till att ÖMS år 2027 kännetecknas av arbetsmarknadsregioner bestående av väl integrerade lokala arbetsmarknader med en struktur för kompetensförsörjning som är efterfrågestyrd, arbetsgivarorienterad och samtidigt utgår ifrån individens behov av stöd och kompetensutveckling.

Beslutsunderlag

PM Regionalfondsprogram Östra Mellansverige 2021-2027

PM Handlingsplan Östra Mellansverige 2021-2027

ERUF Regionalt program för ÖMS 2021-2027

ESF+ Regional handlingsplan ÖMS 2021-2027